

Försäljning av produkter som är sprängämnesprekursorer

Vägledning till EU-förordning 2019/1148 för dig som säljer kemiska produkter

Vissa kemiska produkter innehåller ämnen som kan användas för att tillverka hemgjorda sprängämnen. Dessa "sprängämnesprekursorer" har därför reglerats på EU-nivå. Det innebär att du som säljer produkterna kan behöva göra kontroller av din kund och ska rapportera misstänkta transaktioner.

Begränsade produkter

Vissa produkter är förbjudna eller tillståndspliktiga för enskilda, se faktarutan här intill. Begränsningarna gäller dock inte "professionella användare" och "ekonomiska aktörer". Det är du som säljer produkterna som behöver avgöra vilken typ av kund du har att göra med.

- **Professionella användare** är företag och verksamheter som har ett påvisbart yrkesmässigt behov av produkterna.
- **Ekonomiska aktörer** är företag som tillhandahåller produkterna på marknaden, t.ex. distributörer och återförsäljare.
- **Enskilda** är personer och företag/verksamheter som inte har yrkesmässigt behov av produkterna, bl.a. privatpersoner.

Försäljning till professionella användare

För att avgöra om en kund är en (legitim) professionell användare eller ekonomisk aktör ska du inför varje överlåtelse med begränsade produkter begära följande information:¹

- Identitetsbevis för personen som företräder företaget.
- Företagets namn, adress och organisationsnummer.
- Företagets verksamhet och användning av produkten.

Du ska spara dessa uppgifter² i (minst) 18 månader från det att överlåtelsen ägde rum och kunna uppvisa dem vid tillsyn och om polisen begär det. Du kan behöva ställa fler frågor om företagets verksamhet och användning av produkterna, samt kontrollera företaget³ och att kunden har rätt att företräda det.

¹ För återkommande kunder kan kontrollen ske årligen, om ordern är väsentligen densamma varje gång. Det är vanligt att teckna en "kundförsäkring" med återkommande kunder, och en mall för detta finns i EU-förordningens bilaga IV.

² Kundens namn och identitetsbevisets beteckning behöver sparas, inte någon kopia av själva identitetsbeviset.

³ Exempelvis har Skatteverket en kostnadsfri e-tjänst för kontroll av företag ("Hämta företagsinformation").

Begränsade produkter - förbud och tillståndskrav

Begränsade produkter är produkter som omfattas av förbud eller krav på tillstånd för enskilda enligt nedan. De betecknas "sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner" i regelverket.

Med "enskilda" avses alla utom professionella användare och ekonomiska aktörer. Privatpersoner är enskilda.

Produkter som innehåller följande ämnen i högre halt (i vikt%) än angivet **får inte säljas** till enskilda (det är inte möjligt att få tillstånd till dessa):

- Ammoniumnitrat > 45,7 %*
- Natrium- eller kaliumklorat > 40 %
- Natrium- eller kaliumperklorat > 40 %
- Salpetersyra > 10 %
- Svavelsyra > 40 %
- Väteperoxid > 35 %

* Motsvarar >16 % kväve från ammoniumnitrat i gödselmedel (N>16).

Enskilda **måste ha tillstånd** för att få köpa produkter som innehåller följande ämnen i högre halt (i vikt%) än angivet:

- Nitrometan > 16 %**
- Salpetersyra > 3 %
- Svavelsyra > 15 %
- Väteperoxid > 12 %

** Motsvarar >12 volym% nitrometan i bränsleblandningar för modellfarkoster.

Försäljning till enskilda

För privatpersoner och andra enskilda gäller förbud för vissa begränsade produkter och krav på tillstånd för andra, se faktarutan på första sidan av detta blad. Tillståndet söks hos MSB, via webbplatsen www.msb.se/prekursorer.

Du som säljer tillståndspliktiga produkter till enskilda måste begära att få se tillståndet och kundens identitetsbevis, samt anteckna försäljningen på tillståndet. Uppgifter om vem du sålt till (namn och person- eller passnummer) och tillståndets nummer ska sparas i (minst) 18 månader, och ska kunna uppvisas vid tillsyn och på polisens begäran. Du bör även anteckna försäljningsdatum, produktnamn och försald mängd.

Rapportering av misstänkta transaktioner

Om du upplever att en kund betar sig misstänkt måste du rapportera det till polisen, se faktarutan här intill. Det kan handla om otydlighet kring vad produkten ska användas till; ovanliga mängder, halter eller kombinationer av produkter; ovilja att styrka identitet eller uppgifter om eventuellt företag; eller begäran om ovanliga betalningsmetoder så som att betala större belopp kontant. Du får neka att sälja produkten men rapportering ska ske även om överlåtelsen inte genomfördes.

Rapporteringskravet gäller produkter som innehåller något av ämnena i faktarutan här bredvid, oavsett halt.⁴ Uppge så många detaljer som möjligt om kunden (identitet, utseende, eventuella utmärkande drag, eventuellt fordon) och om transaktionen (tidpunkt, produktnamn, mängd och halt, eventuellt betalkort).

Information i distributionskedjan

Leverantören av produkten i fråga ska informera dig om att den omfattas av reglerna, och du ska upplysa de ekonomiska aktörer du säljer produkten till på motsvarande sätt. Informationen bör vara skriftlig, exempelvis i säkerhetsdatabladet.⁵

Regelverket och ytterligare information

Denna vägledning ger endast övergripande information om de krav som ställs vid överlåtelser och har ingen juridisk status.

Reglerna finns i EU-förordning 2019/1148 samt i lagen (2014:799) och förordningen (2014:880) om sprängämnes-prekursorer. Länkar till reglerna och ytterligare information finns på MSB:s webbplats www.msb.se/prekursorer.

Krav på rapportering av misstänkta transaktioner

Misstänkta (försök till) transaktioner med, och betydande stöld och försvinnande av, produkter som innehåller något av följande ämnen ska rapporteras till polisen:

- Aceton
- Aluminiumpulver*
- Ammoniumnitrat
- Hexamin
- Kalciumammoniumnitrat
- Kalciumnitrat
- Kaliumklorat
- Kaliumnitrat
- Kaliumperklorat
- Magnesiumnitrat
- Magnesiumpulver*
- Natriumklorat
- Natriumnitrat
- Natriumperklorat
- Nitrometan
- Salpetersyra
- Svavelsyra
- Väteperoxid

* Om produkten innehåller minst 70 vikt% partiklar mindre än 200 µm.

Rapportering sker i första hand genom e-post till

prekursor@polisen.se

Du kan även ringa **114 14** eller rapportera via polisens webbplats.

Rapporteringen ska ske inom 24 timmar från transaktionen och från att stölden/försvinnandet upptäcktes.

⁴ Homogena blandningar med mindre än 1 vikt% av något av ämnena och minst fem andra ingredienser är undantagna.

⁵ Rekommenderad text är: "Enskildas förvärv, införsel innehav och användning av denna produkt omfattas av restriktioner enligt förordning (EU) 2019/1148. Alla misstänkta transaktioner och betydande stöld och försvinnanden ska rapporteras till polisen." för begränsade produkter, respektive "Denna produkt är reglerad genom förordning (EU) 2019/1148. Alla misstänkta transaktioner och betydande stöld och försvinnanden ska rapporteras till polisen." för övriga produkter.